

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn of דף קס"א of בתרא בבא. Some of the topics we will learn about include:

The Halachos regarding the signatures of a מקושר גט, including:

1. עדים ממוטה למעלה חתימי
The witnesses sign perpendicular to the text of the document, starting from the bottom of the text.

2. דכתיב ראובן בן בחד דרא ויעקב עד עלוויה
Whether the witnesses were required to write both their first name, and the word 'the son of', parallel to the last line of the document, and their father's name parallel to the previous line, OR whether

לא כתיב עד
Witnesses on a מקושר גט do not add the word עד.

A

גט
מקושר

עדים
ממוטה למעלה
חתימי

דכתיב
ראובן בן בחד דרא
ויעקב עד עלוויה

לא כתיב עד

B

3. כל מקושר שאין עדיו כלין בשיטה אחת פסול
All three signatures must begin or end parallel to the last line of the text.

The Gemara references several Halachos regarding signatures on a document:

בן איש פלוני עד כשר
The words 'the son of so-and-so is a valid signature;
איש פלוני עד כשר

The words פלוני עד are a valid signature;

סימנא בעלמא
Various אמורים used symbols, such as a fish, the letters ו' or ע', or a ship's mast, as their signatures.

B

כל מקושר
שאינ עדיו כלין
בשיטה אחת
פסול

בן איש פלוני עד כשר
איש פלוני עד כשר
סימנא בעלמא

2 Therefore, the Gemara asks
 ליחוש דלמא כתיב מגואי מאי דבעי
 ומחתים סהדי יתירי מאבראי
 We should be concerned that perhaps he added an
 additional clause to the text, and forged another signature
 parallel to the additional line, and he will claim
 לרבות בעדים הוא דעבדי
 I merely wished to add extra witnesses to publicize the
 matter, even though three would have sufficed. And as
 Tosfos adds,
 יקיים בשלשה שלמעלה
 He can certify the document by confirming the first three
 witnesses?

Therefore, the Gemara explains
 עדים ממוטה למעלה חתימי
 The witnesses sign perpendicular to the text of the
 document, starting from the bottom of the text. Therefore,
 any text below their signatures is not valid.

2

**ליחוש דלמא
 כתיב מגואי
 מאי דבעי
 ומחתים סהדי יתירי
 מאבראי**

*We should be concerned
 that perhaps he added an additional clause to the text,
 and forged another signature parallel to the additional line,
 and he will claim
 לרבות בעדים
 הוא דעבדי*

*I added extra witnesses to publicize the matter,
 even though three would have sufficed.*

*And as Tosfos adds,
 יקיים בשלשה שלמעלה
 He can certify the document by confirming
 the first three witnesses?*

עדים ממוטה למעלה חתימי

*Therefore, the Gemara explains
 The witnesses sign perpendicular
 to the text of the document, starting
 from the bottom of the text.
 Therefore, any text
 below their signatures is not valid.*

3

2. The Gemara discusses another possible problem: וליחוש

דלמא מתרמיא ריעותיה בשיטה אחרונה

We should be concerned that perhaps the last line in the document contained a detrimental clause, and so גיז ליה לשיטה אחרונה

וגיז ליה לראובן בהדיה ומתכשר בבן יעקב עד

He might have cut off the last line of the document, including the beginning of the signature, i.e. the witnesses' first name, and we will confirm the document based on the end of their signatures, i.e. with the words 'the son of so-and-so, as a Mishnah rules

בן איש פלוני עד כשר

One may sign a document by writing, "the son of so-and-so?"

At first, the Gemara answers

דכתיב ראובן בן בחד דרא ויעקב עד עלויה

The witness was required to write both his first name, and the word בן, 'the son of', parallel to the last line of the document, and he writes his father's name parallel to the previous line. Therefore, if someone will cut off the last line, the remaining signature will consist of only the father's name, which is certainly not valid.

However, the Gemara points out

וליחוש דלמא גיז ליה לראובן בן ומתכשר ביעקב עד

Witnesses usually sign with the phrase עד פלוני בן פלוני עד.

Therefore, even if he cuts off the last line, the document will still contain the father's name, and will read עד פלוני עד, and a Mishnah rules

איש פלוני עד כשר

The words עד פלוני עד are a valid signature. Therefore, as the Rashbam explains,

אמרינן

יעקב עצמו

חתם את שמו

We will assume that the father himself was a witness, and we will validate the document?

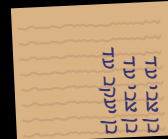
3

2

Another possible problem:

וליחוש דלמא מתרמיא ריעותיה בשיטה אחרונה

We should be concerned that perhaps the last line in the document contained a detrimental clause, and so



גיז ליה לשיטה אחרונה וגיז ליה לראובן בהדיה ומתכשר בבן יעקב עד

He might have cut off the last line of the document, including the beginning of the signature, i.e. the witnesses' first name,



and we will confirm the document based on the end of their signatures, i.e. with the words 'the son of so-and-so, as a Mishnah rules

בן איש פלוני עד כשר

One may sign a document by writing, "the son of so-and-so?"

דכתיב ראובן בן – בחד דרא ויעקב עד – עלויה

The witness was required to write both his first name, and the word בן, 'the son of', across the last line of the document, and he writes his father's name across the previous line.

Therefore, if someone will cut off the last line, the signature will consist of only the father's name, which is certainly not valid.



וליחוש דלמא גיז ליה לראובן בן ומתכשר ביעקב עד

Witnesses usually sign with the phrase עד פלוני בן פלוני עד. Therefore, even if he cuts off the last line,

the document will still contain the father's name, and will read עד פלוני עד, and a Mishnah rules

איש פלוני עד כשר

The words עד פלוני עד are a valid signature.

Therefore, as the Rashbam explains, אמרינן

יעקב עצמו חתם את שמו

We will assume that the father himself was a witness, and we will validate the document?

4 Therefore, the Gemara suggests two answers:

1.

דלא כתיב עד

To avoid this problem, witnesses on a גט מקושר do not add the word עד. Therefore, if someone cuts off the last line, the only part of the signature that will remain is the father's name, and this is certainly not a valid signature.

2.

דידעינן בה

דהא חתימות ידא

לאו דיעקב הוא

The document is valid when בית דין knows that there is no one local by that name who might have signed the document.

The Gemara however asks:

ודלמא בשמיה דאבוה חתם

Perhaps the witness used his father's name as his signature, as a sign of respect?

The Gemara answers

לא שביק איניש שמיה דידיה

וחתים בשמיה דאבוה

A person does not use his father's name as a signature.

Similarly, the Gemara asks

ודלמא סימנא בעלמא הוא דשוויה

Perhaps he uses his father's name as a symbol, just as

רב צייר כוורא

רבי חנינא צייר חרותא

רב חסדא סמ"ך

רב הושעיא עי"ן

רבא בר רב הונא מכותא

Many אמוראים used various symbols, such as a fish, the letters ס' or ע', or a ship's mast, as their signatures?

The Gemara answers

לא חציף אינש

לשוויה לשמיה דאבוה סימנא

A person would he be so disrespectful to use his father's name as a symbol.

4

The Gemara suggests two answers:

1

דלא כתיב עד

To avoid this problem, witnesses on a גט מקושר do not add the word עד.

Therefore, if someone cuts off the last line, the only part of the signature that will remain is the father's name, and this is certainly not a valid signature.

2

**דידעינן בה
דהא חתימות ידא
לאו דיעקב הוא**

The document is valid when בית דין knows that there is no one local by that name who might have signed the document.

?

ודלמא בשמיה דאבוה חתם

Perhaps the witness used his father's name as his signature, as a sign of respect?

**לא שביק איניש שמיה דידיה
וחתים בשמיה דאבוה**

A person does not use his father's name as a signature.

?

ודלמא סימנא בעלמא הוא דשוויה

Perhaps he uses his father's name as a symbol, just as

רב צייר כוורא

רבי חנינא צייר חרותא

רב חסדא סמ"ך

רב הושעיא עי"ן

רבא בר רב הונא מכותא

Many אמוראים used various symbols, such as a fish, the letters ס' or ע', or a ship's mast, as their signatures?

**לא חציף אינש
לשוויה לשמיה דאבוה סימנא**

A person would he be so disrespectful to use his father's name as a symbol.

5 The Gemara now offers an alternate solution to the entire problem of דלמא גיז ליה לשיטה אחרונה
The concern that someone might cut off the last line of the document:
מר זוטרא אמר
כל מקושר
שארין עדיו כלין בשיטה אחת
פסול
All three signatures must begin or end parallel to the last line of the text. Therefore, if he cuts off the last line, he cuts off part of all the signatures, and so, as Tosfos explains,
ניכר הרמאות
כיון שכל העדים חתוכין
If all three are partial signatures, בית דין will realize his trickery.

5 *An alternate solution to the entire problem of*
דלמא גיז ליה לשיטה אחרונה
The concern that someone might cut off the last line of the document:
מר זוטרא אמר
כל מקושר
שארין עדיו כלין בשיטה אחת
פסול
All three signatures must begin or end parallel to the last line of the text.
Therefore, if he cuts off the last line, he cuts off part of all the signatures,
and so, as Tosfos explains,
ניכר הרמאות
כיון שכל העדים חתוכין
If all three are partial signatures, בית דין will realize his trickery.